

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
доктора економічних наук, професора
ОБОЛЕНСЬКОЇ ТЕТЯНИ ЄВГЕНІЇВНИ
на дисертаційну роботу
ЯСТРУБСЬКОГО МИХАЙЛА ЯРОСЛАВОВИЧА

на тему:

**“ГАРМОНІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ”,**

подану на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 - економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

**Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами,
планами, темами.**

В умовах сучасного цивілізаційного розвитку вирішальним фактором конкурентоспроможності держави постає інтелектуальний капітал суспільства, що формується ефективною системою освіти і, в першу чергу, вищої освіти. Сучасні тренди її розвитку: лібералізація та цифровізація вищої освіти, міжнародна інтеграція освітнього простору, парадигмальні зміни вищої освіти та її регулювання, раціоналізація та автономізація, розвиток високих технологій та інші, - потребують суспільного впливу на процеси розвитку і регулювання діяльності закладів вищої освіти. Він може бути реалізований за умови формулювання та наукового обґрунтування створення умов гармонійного розвитку та ефективного державно-приватного регулювання діяльності закладів вищої освіти.

Вирішення цієї проблеми передбачає проведення наукових досліджень теоретико-методологічних і діяльнісних засад функціонування закладів вищої освіти, державного регулювання їх діяльності, удосконалення методів оцінювання їх діяльності, ресурсного забезпечення закладів вищої освіти, що обумовлює актуальність теми дисертаційного дослідження: “Гармонійний розвиток і державне регулювання діяльності вищих навчальних закладів України”, проведеного Яструбським М.Я.

Актуальність теми дисертаційного дослідження також стверджується відповідністю науковим напрямам Державного закладу вищої освіти “Львівська політехніка”, серед яких «Інвестиційно-інноваційне забезпечення розвитку національного господарства та його суб'єктів в умовах дослідження моделі глобалізації» (номер державної реєстрації 0115U006723); «Розвиток міжнародних економічних відносин в умовах глобалізації та євроінтеграції» (номер державної реєстрації 0117U001462); «Формування та розвиток систем наукових досліджень у вищих навчальних закладах» (номер державної реєстрації 0117U003812), що підтверджено відповідними актами впровадження та засвідчує зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами.

Ступінь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків та результатів дисертаційної роботи

Основні результати дисертаційної роботи автора повною мірою обґрунтовані. В основу дослідження покладено актуальні праці зарубіжних і вітчизняних науковців, що присвячені розвитку державного регулювання системи вищої школи.

Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій підтверджується використанням широкої інформаційної бази за темою дисертації, зокрема законодавчі, нормативно-правові акти України, офіційні матеріали Державної служби статистики України, мережі Інтернет щодо результатів діяльності закладів вищої освіти; монографії, наукові статті з питань реформування галузі вищої школи, формування ефективної системи їх освітньої, наукової та економічної діяльності, позиціонування місця й ролі закладів вищої освіти в соціально-економічній системі країни, а також спостереження за розвитком діяльності закладів вищої освіти в різних регіонах і напрямках діяльності тощо. Перелік використаних джерел в дисертаційному дослідженні складає 286 найменувань.

Автором дисертації чітко окреслено мету та завдання дослідження, обґрунтовано теоретичні і методичні підходи щодо їх виконання, розроблено та апробовано відповідні пропозиції, які у своїй комплексності є науковим шляхом вирішення окреслених проблем. Особливо варто відмітити системність, взаємообумовленість і взаємоузгодженість мети, завдань дослідження, положень наукової новизни і висновків дисертації. Результати дослідження отримані автором особисто. З праць, опублікованих у співавторстві, дисертантом використано лише ті положення та ідеї, які є результатом його особистих досліджень. У дисертаційній роботі матеріали та висновки кандидатської дисертації автора не використовувались.

Дисертаційна робота Яструбського М.Я. є оригінальною науковою працею, яка виконана на належному теоретичному і прикладному рівні. Вона характеризується послідовною структурною побудовою, є комплексним і завершеним науковим дослідженням. Зміст роботи та широко висвітлена проблематика свідчать про різносторонню і, водночас, комплексну наукову компетентність її автора. На користь достовірності та обґрунтованості наукових положень, висновків і результатів дисертаційної роботи свідчить застосування сукупності принципів, прийомів наукового пізнання та дослідження, загальнотеоретичних, спеціальних та міждисциплінарних методів, а саме: методу системного аналізу щодо вітчизняного і зарубіжного досвіду розвитку та державного регулювання діяльності вищих навчальних закладів; логіки обґрунтування системи цілей і завдань концепції гармонійного розвитку та державного регулювання діяльності закладів вищої освіти; узагальнення положень аналізу і оцінювання діяльності закладів вищої освіти; експертного методу; методів групування та систематизування; індикативних методів; статистичного аналізу; інтегрального методу; методу потенціалів; методу структурно-логічного аналізу; методу лінійного програмування; програмно-

цільового методу; кореляційно-регресійного аналізу; математичного прогнозування; графічного методу та інших.

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків та результатів дисертаційної роботи підтверджується також тим, що вони розглянуті та схвалені на чималій кількості міжнародних, всеукраїнських та міжвузівських науково-практичних конференціях.

Структура дисертаційної роботи та зміст її основних положень

Робота складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи становить 471 сторінку, в тому числі основний текст дисертації викладено на 384 сторінках, і містить 37 таблиць та 36 рисунків, список використаних джерел із 286 найменувань, 4 додатків.

У першому розділі дисертаційної роботи “Теоретико-прикладні засади розвитку та державного регулювання діяльності Зво України” (с. 45-129) автором наведено методи державного регулювання економіки (с. 50, рис. 1.2), характеристику найпоширеніших механізмів державно-приватного партнерства (с. 69, табл. 1.3). Також автором сформовано узагальнену схему чинників державного регулювання освітянської діяльності вищих навчальних закладів (с. 73, рис. 1.4) та шляхом побудови лінійного рівняння регресії відображено залежність кількості студентів від демографічної ситуації в країні (с. 88-90). Проаналізовано порядок державного регулювання діяльності закладів вищої освіти найкращих західних університетів і водночас світових лідерів у сфері вищої освіти, а саме: Гарвардського університету (США) (с. 96-98), Стенфордського університету (США) (с. 98), Массачусетського технологічного інституту (США) (с. 98-99), Оксфордського університету (Великобританія) (с. 99), Кембриджського університету (Великобританія) (с. 99-100). На основі проведеного дослідження вітчизняних і Східно-Азійських вищих навчальних закладах визначено спільні ознаки у становленні провідних освітніх закладів різних країн (с. 125).

У другому розділі дисертаційної роботи “Концепція гармонійного розвитку та державного регулювання діяльності ЗВО” (с. 130-192) наведено основні засади гармонійного розвитку та державного регулювання діяльності ЗВО, що охоплюють дію чинників зовнішнього і внутрішнього середовища. У той же час державне регулювання покликане координувати їх вплив з метою недопущення загроз руйнування системи, створюючи умови для гармонійного розвитку (с. 135, рис. 2.2). Базуючись на дослідженні розвитку провідного освітнього закладу Китаю автором розроблено складові гармонізації розвитку вищого навчального закладу (с. 158, рис. 2.3). Також автором обґрунтована модель управління діяльністю закладу вищої освіти (с. 172, рис. 2.5) на основі системи основних принципів гармонійного розвитку закладів вищої освіти (с. 161, рис. 2.4); сформовано класифікацію закономірностей навчання (с. 177, табл. 2.3) та інтегровано закономірності гармонійного розвитку та державного регулювання діяльності закладів вищої освіти (с. 180, рис. 2.6). Значний науковий інтерес викликає розроблена концепція гармонійного розвитку і

державного регулювання діяльності закладів вищої освіти (с. 188, рис. 2.7).

У третьому розділі дисертаційної роботи “Аналізування і оцінювання діяльності ЗВО України та особливості її державного регулювання” (с. 193-277) автором проаналізовано основні підходи до аналізування та оцінювання діяльності закладів вищої освіти різних країн світу, зокрема наведено такі інструменти, як шкала Лікерта, яку використовують у США (с. 205-206, табл.3.2), шкала оцінювання рівня професійної підготовки студентів у ЗВО Німеччини за європейською та національною системою (с. 209, табл. 3.3), модульно-рейтингова система оцінювання, яка застосовується у Польщі (с. 213-214) тощо. Також наведено рівні аналізування й оцінювання діяльності вищих навчальних закладів в Україні (с. 218, рис. 3.1) та перелік основних рейтингів вищих навчальних закладів з їх критеріями (с. 226-227, табл. 3.5). Автором наведено інтегральний рейтинг успішності і знань студента (с. 234, рис. 3.2), зв’язок принципів, новизни та переваг навчальної рейтингової системи (с. 238, рис. 3.3) та інтегральний метод оцінювання вищих навчальних закладів (с. 249, рис. 3.4). Важливим є також розуміння європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у вищій освіті, так як потрібно вітчизняним закладам вищої освіти відповідати їх вимогам, тому автор наводить перелік і характеристику Стандартів щодо внутрішнього забезпечення якості (с. 253-254, табл. 3.9), зовнішнього забезпечення якості (с. 254-255, табл.3.10) та щодо агентств забезпечення якості (с. 255, табл. 3.11). Запропонована модель розвитку закладів вищої освіти України в умовах Євроінтеграції (с. 258, рис. 3.5) та модель перспективного розвитку ЗВО України на засадах автономізації (с. 265, рис. 3.7).

У четвертому розділі дисертаційної роботи “Формування механізмів залучення інновацій для гармонійного розвитку діяльності ЗВО в умовах державно-приватного партнерства” (с. 278-321) узагальнено інноваційне забезпечення діяльності закладів вищої освіти (с. 279, рис. 4.1), виокремлено нові освітні технології, наведено їхні характеристики та область застосування (с. 285-286, табл. 4.1), розроблено модель педагогічної інновації (с. 287, рис. 4.2). Також запропоновано складові механізму залучення інновацій (с. 295, рис. 4.3) та проаналізовано усі складові механізму залучення інновацій закладами вищої освіти (с. 295-312); наведена модель залучення інновацій в діяльності закладів вищої освіти на рис. 4.5 (с. 317).

У п’ятому розділі дисертаційної роботи “Фінансово-інвестиційне забезпечення державного регулювання діяльності ЗВО” (с. 322-404) автором наведено: основні види реальних інвестицій (с. 322-323); класифікацію інвестицій за терміном здійснення (с. 324), залежно від форми власності (с. 324), від прибутковості (с. 324), за ступенем ризиків (с. 324-325), за ступенем ліквідності (с. 325), залежно від об’єктів інвестування (с. 325-326), за територіальною ознакою (с. 326), за способом вкладення (с. 326). Представлено фінансово-інвестиційне забезпечення діяльності закладів вищої освіти України на рис. 5.1 (с. 326) та залучення коштів до бюджетів університетів західних країн на рис. 5.2 (с. 327), систематизовано види фінансово-інвестиційного

забезпечення закладами вищої освіти провідних освітніх систем західних країн (с. 340, табл. 5.1) та види фінансово-інвестиційного забезпечення закладів вищої освіти України (с. 341, рис. 5.3), розроблено модель фінансового забезпечення та використання ресурсів автономного закладу вищої освіти України (с. 349, рис. 5.4), представлено форми державно-приватного партнерства в питаннях інвестування проектів (с. 360, рис. 5.5). Цікавою є модель оптимального розподілу державних коштів серед закладів вищої освіти України (с. 383-392).

Запропоновані висновки і рекомендації логічно випливають із положень дисертаційної роботи. В межах усіх розділів і підрозділів дисертації простежується логічно послідовне та обґрунтоване вирішення наукової проблеми щодо розроблення теоретико-методологічних і методико-прикладних засад гармонійного розвитку та державного регулювання діяльності закладів вищої освіти України.

Наукова новизна положень, висновків та результатів дисертації

У дисертаційній роботі Яструбського М.Я. сформульовано та обґрунтовано низку положень, висновків і рекомендацій, які відзначаються науковою новизною та мають практичну спрямованість. Така новизна викладена коректно, послідовно і системно.

Зокрема, автором удосконалено механізми державно-приватного партнерства адаптовані до умов системи вищої школи, що розширюють форми взаємодії держави і бізнесу, а також забезпечують конкурентоспроможність спеціалістів та фінансові і ресурсні умови зростання інвестиційної привабливості фінансового потенціалу закладів вищої освіти (с. 69-71, 359-379 дисертації; с. 25-27 автореферату).

У дисертації вдосконалено систему взаємозв'язків чинників зовнішнього і внутрішнього середовища діяльності закладів вищої освіти, яка передбачає зосередження державного регулювання на впровадження концепції гармонійного розвитку вищої школи та системний моніторинг діяльності закладів вищої освіти. Дана система вимагає прийняття відповідних законодавчих і нормативно-правових актів для ефективного стимулювання розвитку закладів вищої освіти (с. 72-94 дисертації; с. 9-12 автореферату).

Автором розвинуто систематизацію чинників державного регулювання освітянської діяльності закладів вищої освіти, до яких належать економічні, мотиваційні, міжнародні, політичні, чинники внутрішнього середовища, ризики діяльності. Також у даній систематизації чинників доведена необхідність врахування рівня суттєвості впливу (с. 73-94 дисертації; с. 9-11 автореферату).

Значний науковий інтерес викликають розроблені вперше концептуальні засади розвитку закладів вищої освіти, що дають можливість забезпечити ефективність їх функціонування та базуються на дотриманні принципів гармонізації їх розвитку (с. 129-171 дисертації; с. 12-15 автореферату). Також автором розроблено комплексмоделей розвитку закладів вищої освіти України, зорієнтованих на ефективне управління діяльністю закладу вищої освіти, їх розвиток в умовах Євроінтеграції, підвищення ефективної підготовки фахівців

за спеціальностями (с. 170-172, 269-270, 257-259 дисертації; с. 14, 19-21 автореферату).

Удосконалено в дисертаційній роботі положення з оцінювання діяльності закладів вищої освіти та побудовано модель інтегрального показника оцінювання їх діяльності, що враховує різні рівні та етапи оцінювання (с. 193-230 дисертації; с. 16-18 автореферату).

Автором розвинуто індикатори якості підготовки фахівців у закладах вищої освіти, до яких входять наявність ресурсного забезпечення, процес організування навчального процесу та контролювання освітньої діяльності (с. 216-224 дисертації; с. 16-21 автореферату).

У дисертації розвинуто модель державного регулювання діяльності закладів вищої освіти шляхом розроблення програми перспективного розвитку вищої школи на засадах синтезу вищої освіти, науки і виробництва, яка передбачає державну підтримку діяльності вищих навчальних закладів на основі цільових програм; впровадження розподілу випускників з урахуванням їхніх здібностей; широку автономізацію закладів вищої освіти і систему інвестування університетів (с. 264-267 дисертації; с. 11-14 автореферату).

Проведені дослідження дали змогу розвинути класифікацію інновацій в діяльності вищих навчальних закладів та механізм їхнього залучення, у якій виокремлено внутрішні та зовнішні способи залучення інновацій (с. 278-292 дисертації; с. 21-24 автореферату). Автором розроблено методи та модель залучення інновацій в діяльність закладу вищої освіти та модель залучення інновацій в діяльності закладів вищої освіти (с. 293-317 дисертації; с. 21-24 автореферату).

Автором розвинуто класифікацію фінансово-інвестиційного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів, щовключає іноземні інвестиції, інвестиції з державного та приватно-корпоративного секторів. Види фінансово-інвестиційного забезпечення вищих навчальних закладів розподілені на групи: кошти від економічної діяльності; кошти державних і місцевих бюджетів; кошти приватного сектору, громадських організацій і фондів (с. 321-357 дисертації; с. 24-27 автореферату). Також в роботі розвинуто модель фінансово-інвестиційного забезпечення та використання ресурсів закладів вищої освіти, яка базується на врахуванні ринкових інтересів фірм, організуванні фандрейзингута запровадженні податкових пільг (с. 379-390 дисертації; с. 26-29 автореферату).

Представлені у дисертаційній роботі результати дослідження мають наукову новизну. У сукупності вони представляють наукове обґрунтування й розроблення теоретико-методологічних і методико-прикладних засад гармонійного розвитку та державного регулювання діяльності закладів вищої освіти України.

Практична та теоретична цінність положень, результатів та висновків дисертаційної роботи

Отримані в процесі дисертаційного дослідження наукові результати мають практичну цінність і заслуговують на використання у діяльності органів

державної влади, а також закладів вищої освіти. Зокрема, практичне значення мають такі елементи наукової новизни:

- розроблення комплексу моделей розвитку закладів вищої освіти, зорієнтованих на ефективне управління діяльністю закладу вищої освіти, їх розвиток в умовах Євроінтеграції, підвищення ефективної підготовки фахівців за спеціальностями (параграфи 2.3 і 3.3);

- удосконалення положення з оцінювання діяльності закладів вищої освіти України, що знайшло прояв у побудові моделі інтегрального показника оцінювання діяльності освітнього закладу (параграф 3.1);

- розвинення індикаторів якості підготовки закладами вищої освіти фахівців, до яких входять: наявність ресурсного забезпечення, організація навчального процесу, контроль освітньої діяльності (параграф 3.1);

- розвинення моделі державного регулювання діяльності закладів вищої освіти, що полягає в розробленні програми перспективного розвитку вищої школи на засадах синтезу вищої освіти, науки і виробництва та передбачає державну підтримку діяльності закладів вищої освіти; запровадження практики розподілу обдарованих випускників; широку автономізацію закладів вищої освіти і запровадження системи інвестування найбільш потужних дослідницьких університетів (параграф 3.3);

- розроблення методів залучення інновацій в діяльність закладу вищої освіти та моделі залучення інновацій в діяльність ЗВО (параграфи 4.2 і 4.3);

- розвинення моделі фінансово-інвестиційного забезпечення та використання ресурсів закладів вищої освіти (параграф 5.3).

Окремі положення дисертаційної роботи були використані у діяльності Адміністрації Президента України; Директорату вищої освіти і освіти для дорослих Міністерства освіти і науки України; Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України; Львівської обласної державної адміністрації; Львівського національного університету імені Івана Франка; Львівського університету бізнесу та права; Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Тернопільського національного економічного університету; Української академії друкарства; Українського католицького університету.

Для розвитку економічної науки теоретичну цінність мають такі елементи наукової новизни автора:

- удосконалення механізмів державно-приватного партнерства, що сприяють розширенню у вищій школі форм взаємодії держави і бізнесу та створюють фінансові умови зростання інвестиційної привабливості фінансового потенціалу ЗВО, одночасно забезпечуючи високу якість підготовки спеціалістів (параграф 1.2);

- удосконалення синтезу впливових зовнішніх і внутрішніх чинників, які в поєднанні створюють сприятливі умови для гармонійного розвитку закладів вищої освіти (параграф 1.2);

- розвинення механізму державного регулювання діяльності закладів вищої освіти, покликаною забезпечити їх поступальний розвиток (параграф 1.2);

- розроблення концептуальних засад розвитку закладів вищої освіти; застосування поняття гармонійного розвитку діяльності закладу вищої освіти як цілісної комплексної системи, що забезпечує конкурентоздатне функціонування закладу вищої освіти в умовах глобалізації й інтеграції освітнього простору (п. 2.1, 2.2);
- розвинення класифікації інновацій в діяльності закладів вищої освіти та механізму їхнього залучення (п. 4.1);
- розвинення класифікації фінансово-інвестиційного забезпечення діяльності закладів вищої освіти (п. 4.1).

Повнота викладу положень, висновків та рекомендацій дисертації в опублікованих наукових працях

За результатами підготовки дисертаційної роботи автором опубліковано 41 наукову працю: 2 монографії, 24 статті у наукових фахових виданнях України, з них 9 – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних, 1 стаття у не фаховому виданні, яке включено до наукометричних баз даних, 4 – у наукових періодичних виданнях інших держав, 9 тез доповідей на наукових конференціях та 1 стаття, яка додатково відображає результати дисертації. Загальний обсяг публікацій становить 35,21 друк. арк., з яких 32,56 друк. арк. належать особисто автору. Окрім того, наукові публікації дисертанта мають широкую географію та разом з авторефератом повною мірою відображають зміст дисертаційної роботи. Огляд публікацій автора дозволяє зробити висновок про повноту викладу основних наукових положень його дисертаційного дослідження у науковій літературі. Кількість публікацій є достатньою для висвітлення відповідно до вимог результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук.

Відповідність теми дисертації профілю спеціальності

Дисертація виконана державною українською мовою, якою автор володіє у професійному плані на високому рівні. Стиль дисертації відповідає вимогам, що висуваються до наукових праць такого рівня, а також відзначається логічністю, послідовністю, системністю й обґрунтованістю. Структура дисертації цілком узгоджується з її назвою, метою і завданнями дослідження. Зміст та результати роботи відповідають профілю спеціальності 08.00.04 - економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Зауваження до дисертаційної роботи та дискусійні положення

Оцінюючи на високому рівні положення дисертаційного дослідження Яструбського М.Я., автореферату, доцільно зазначити про наявність окремих зауважень і дискусійних положень, а саме:

1. Запропонована автором система державного регулювання вищої школи в Україні (параграф 1.1 рис.1.3) має узагальнений структурний характер, потребує уточнення щодо системно-цільового та системно-функціонального призначення кожного складового елементу, зокрема “Національна рада України з питань розвитку науки і технологій” (с. 64).

2. Актуалізація даних табл. 1.8 “Зміна якісних характеристик викладацького складу ЗВО України III – IV рівнів акредитації за період 2013–2017 рр.” (с. 91), табл. 1.9 “Допоміжні рахунки освіти України за 2007–2015 рр.” (с.92) та табл. 5.6 “Рейтинг країн світу за рівнем витрат на НДДКР” (с. 397) дозволила б відповідно більш якісно обґрунтувати тенденції змін цих показників для гармонізації розвитку закладів вищої освіти, державного регулювання їх діяльності та зростання наукової бази як гаранта умов якісної вищої освіти.

3. Автором розроблені (сформульовані та обґрунтовані) складові гармонізації розвитку вищого навчального закладу (с. 158, рис. 2.3) на основі розвитку одного з провідних освітніх закладів Китаю. Разом з тим методика проведення наукових досліджень потребує обґрунтування або пояснення ствердження автора “запровадження подібних процедур в українській вищій школі просто не спрацює”.

4. При розгляді “Інтегрального методу аналізування та оцінювання ЗВО” (параграф 3.2, с. 231-250) наводяться принципи, новизна та переваги рейтингової системи (рис. 3.3 с. 238). Разом з тим, автор не розглядає її недоліки, зокрема недосконалість щодо врахування індивідуальних особливостей та здібностей студентів.

5. При визначенні критеріїв (підкреслюю – саме критеріїв) визнання педагогічної інновації (рис. 4.2 “Модель педагогічної інновації” с. 287), а саме: рівень новизни (абсолютний; локально-абсолютний; умовний; суб'єктивний), оптимальність, результативність, можливість масового застосування досвіду”, критерії оптимальності та результативності мали б також виражатися певними числовими характеристиками, тобто відповідними рівнями.

6. За своєю сутністю розділ 5 потребує назви: “Державне регулювання фінансово-інвестиційного забезпечення діяльності ЗВО”.

7. Автор пропонує основні джерела позабюджетних надходжень поділити на виконання робіт за певними програмами/проектами/грантами, на інвестиції потенційних спонсорів великого бізнесу і фандрейзинг (с. 327-328), однак в дисертації не розглядається інших сучасних варіантів залучення коштів, таких як краудфандинг. Доцільно було б розглянути різні варіанти пошуку джерел фінансування, порівняти їх та запропонувати їх переваги та недоліки.

8. Автором запропоновано створення науково-дослідного інституту при Міністерстві освіти і науки, Національній академії наук та Академії педагогічних наук для забезпечення виконання ряду функцій (с. 380-381), однак не зазначаються джерела фінансування створення та діяльності такого інституту. Варто було б проаналізувати ці витрати і порівняти з позитивним ефектом від його діяльності.

9. У тексті дисертаційного дослідження використовуються поняття “вищий навчальний заклад” і “заклад вищої освіти” за відсутності трактування їх сутності.

Загальна оцінка дисертації, її відповідності існуючим вимогам та ВИСНОВКИ

Дисертаційна робота Яструбського М.Я. "Гармонійний розвиток та державне регулювання діяльності вищих навчальних закладів України" є завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням, що висвітлює актуальну проблему і має вагомe теоретичне та практичне значення. Тема роботи, її зміст, об'єкт і предмет дослідження, а також положення та висновки відповідають паспорту спеціальності 08.00.04 — економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). У дисертаційній роботі містяться раніше незахищені наукові положення.

Текст автореферату повною мірою відповідає змісту дисертаційної роботи. Отримані результати дослідження є вирішенням наукової проблеми розроблення концептуальних, теоретико-методологічних і методико-прикладних засад економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту.

Таким чином, за результатами вищенаведеного слід констатувати, що дисертація є завершеною науково-дослідною роботою та за своїм змістом і структурою відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України, які висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, у тому числі п. 9, 10, 12 «Порядку присудження наукових ступенів», яке затверджене Постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24.07.2013 р. Це дає можливість стверджувати, що автор дисертаційної роботи Яструбський Михайло Ярославович заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04. - економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент,
проректор з науково-педагогічної роботи
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана
доктор економічних наук, професор

Оболенська Т. Є.

Підпис засвідчую
Вчений секретар
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана

О.Ю. Паценко